

5. 5. 2021

Program pro volbu kandidáta na děkana Filozofické fakulty UK

doc. PhDr. Ladislav Stančo, Ph.D.

Chceme fakultu otevřenou, pestrou i stmelenu, atraktivní pro motivované uchazeče i nejlepší badatele, intenzivně zapojenou do mezinárodního akademického provozu a usilující o vlastní kvalitativní růst. Chceme nadále rozvíjet tradiční i moderní humanitní a sociálněvědní obory, které prokazují vysokou úroveň v rovině bádání a výuky. Vědním oblastem hodláme poskytnout dostatečnou autonomii pro další rozvoj.

Čtyři hlavní priority

I. Finanční stabilita a růst mezd

Přes své výsadní postavení mezi českými humanitními a sociálněvědními institucemi a přes nesporně kvalitní výsledky odborné práce i výuky je Filozofická fakulta UK dlouhodobě výrazně podfinancovaná. Potvrdilo to ostatně i nedávné mezinárodní hodnocení vědy na UK. Hlavní výzvou, jíž bude muset naše fakulta v nacházejícím volebním období čelit, je tedy řešení dlouhodobě neuspokojivé finanční situace. Budeme proto usilovat jak o navýšení příjmové stránky se zapojením všech dostupných zdrojů od institucionálních po grantové, tak o hledání vnitřních rezerv fakultního rozpočtu i za cenu dílčích strukturálních změn na úrovni základních součástí a studijních programů. Jedním z hlavních cílů bude tolik potřebné zvýšení mezd akademických pracovníků a pracovníků na úroveň běžnou na jiných fakultách naší univerzity.

Na příjmové stránce se zaměříme mimo jiné na vyhledávání grantových a dotačních příležitostí a na posilování vnitrořadunkní koordinace v této oblasti. Podpoříme návazné projekty rozvíjející výzkum, který již na fakultě probíhá, a připravíme žádost pro nadcházející výzvu na projekty excelentního výzkumu z Operačního programu MŠMT. Budeme též aktivně vyhledávat veřejné dotační zdroje směřující k mezioborové spolupráci a k aplikované rovině a rovněž zdroje pro administrativní a investiční potřeby fakulty. A budeme usilovat o členství v platformách zaměřených na tvorbu podmínek a příležitostí pro financování sociálněvědních a humanitních oborů.

Pro dosažení odpovídajícího financování rozpočtů základních součástí připravíme a hned v roce 2022 zavedeme nový systém rozdělování institucionálních prostředků, založený na jasných kvalitativních i kvantitativních kritériích, o němž se na fakultě již léta diskutuje a do značné míry je i rozpracován. Tento model bude postaven tak, aby stimuloval základní součásti ke kvalitativnímu rozvoji vědecké práce a výuky i k zapojení do mezinárodního akademického provozu, nikoliv k umělému navyšování výsledků či počtu studentů. Financování všech základních součástí a oborů propojíme rovněž s novým celouniverzitním systémem rozdělování základního příspěvku na rozvoj vědních oblastí (Cooperatio).

II. Zlepšování kvality studia a studijního prostředí

Intenzivně se zaměříme na podporu vědecké činnosti studentek a studentů od bakalářské až po doktorskou úroveň. I nadále počítáme s udělováním stipendií na vědeckou činnost pregraduálních studentů. Návazně na tato stipendia proběhne jednou ročně studentská vědecká konference, kde budou mít (nejen) pregraduální studenti možnost prezentovat výsledky své práce. Plánujeme také podporu týmových projektů, jejichž výsledkem by měla být série tematicky propojených závěrečných prací. Prostřednictvím garantů studijních programů budeme prosazovat provázanost témat závěrečných prací s hlavními badatelskými aktivitami a aktuálně řešenými projekty příslušné základní součásti.

Podle možností upravíme studijní pravidla tak, aby lépe odpovídala potřebám studentů. Příkladem je nastavení funkčních pravidel přestupů mezi studijními programy v rámci jednotlivých vědních oblastí. Fakultní systém, jež vytvoříme na základě univerzitních pravidel, poskytne studentům možnost přestoupit za jasně definovaných podmínek z jednoho studijního programu na jiný, který bude lépe odpovídat jejich zájmu a odbornému zaměření.

Zvláštní pozornost budeme věnovat adekvátnímu nastavení systému stipendií, například tomu, aby stipendia pro doktorandy dosáhla odpovídající výše. MŠMT v současnosti připravuje reformu systému doktorských stipendií, slibující mimo jiné zvýšení stipendií na úroveň poloviny průměrné mzdy. Pokud by se tato reforma neuskutečnila, přistoupíme k zavedení participace základních součástí na navyšování stipendií z institucionálních (vědeckých) prostředků, a to v návaznosti na hodnocení doktorandů.

Budeme využívat všechny dostupné způsoby zjednodušování studijní administrativy. Přestože vyšší předpisy prozatím neumožňují vedení studijních spisů v plně elektronické podobě, budeme směřovat k postupné digitalizaci agendy v oblastech, kde je to možné. Zejména se zaměříme na studentské žádosti: provedeme revizi všech druhů žádostí, a kde to legislativa umožní, převedeme jejich vyřizování do elektronické podoby.

Další naší prioritou je podpora studentek a studentů v náročných situacích, jež jim pomůže navzdory možným těžkostem úspěšně dokončit studium. Budeme podporovat studijní úspěšnost studentů se speciálními potřebami, pomáhat studentům-rodičům v jejich snaze o skloubení studijního a osobního života a rozvíjet preventivní služby pro všechny studenty

fakulty. Poradenské centrum FF UK se stane samostatnou organizační součástí fakulty, pevně včleněnou do její struktury a se systémově nastavenou finanční podporou.

Vysoce oceňujeme činnost studentských spolků a neformálních studentských iniciativ, jejichž prostřednictvím mají studentky a studenti možnost rozvíjet svoje odborné, volnočasové i společensky prospěšné aktivity. Nastavíme transparentní pravidla podpory studentských spolků a aktivně s nimi budeme spolupracovat při realizaci jejich spolkové činnosti i celofakultních akcí.

III. Kvalitativní rozvoj fakulty

Filozofická fakulta UK se v průběhu posledních let a měsíců aktivně zapojila do vytváření a rozvoje nástrojů na hodnocení kvality své činnosti, především do hodnocení vědy (vnitřního, které na UK již proběhlo, i národního), hodnocení akademických pracovníků a přípravy hodnocení studijních programů. Hodnocení vědy ukázalo, že fakulta jako celek, a zejména některé vědní obory, jsou na vysoké úrovni a obstojí i v mezinárodním srovnání. Odkrylo však rovněž některé obory, jejichž potenciál je třeba teprve rozvinout. Vnitřní hodnocení vědy na UK zároveň detekovalo nemálo akademiků, kteří rezignovali na odbornou práci a publikují dílem málo, dílem vůbec. Přesnější popis této situace nám v příštím roce přinese hodnocení akademických pracovníků, které zároveň zahrnuje nástroje jejího řešení, a to v krajním případě i s využitím pracovněprávních kroků. Fakulta by díky tomu do budoucna měla mzdové i další prostředky vynakládat efektivně, aby se jí vracely mimo jiné v podobě kvalitních vědeckých a pedagogických výsledků.

Pravidelné hodnocení akademických pracovníků jim poskytne jasný kariérní rámec a motivaci pro rozvoj, vedoucím základních součástí pak účinné nástroje k personálnímu rozvoji pracoviště. Hodnocení realizované na půdě vědních oblastí zajistí spravedlivý a jednotný přístup, jehož součástí bude i ustavení publikačních standardů jednotlivých oblastí.

Při přípravě celouniverzitního systému hodnocení studijních programů budeme usilovat o časovou harmonizaci na různých stupních studia, aby hodnocení neznamenal pro jednotlivé katedry a ústavy nadměrnou zátěž. Součástí systému bude i posílení pravomoci garantů studijních programů. Připravíme opatření děkana, které bude jejich roli upřesňovat, a počítáme i se zakotvením role garantů specializací, což je naše fakultní specifikum. Při přípravě systému hodnocení studijních programů prosadíme také zohlednění dalších specifík FF UK, jako je zapojení příslušných fakultních komisí.

IV. Optimalizace řízení fakulty

Filozofická fakulta UK je počtem akademických pracovníků a studentů srovnatelná s mnohými menšími univerzitami. Velké množství pěstovaných vědních oborů, realizovaných studijních programů a jejich specializací, a především počet základních součástí představuje značnou výzvu pro řízení fakulty. Opakované debaty o možnosti strukturálních změn, jež by vycházely vstříc nárokům řízení z pohledu vedení fakulty, stejně jako možnostem plnění oprávněných potřeb a požadavků ústavů a kateder, zatím na fakultě vedly do slepých uliček. Tuto debatu chceme se vší vážností znovu otevřít a navrhnout vytvoření střední úrovně řízení s členěním fakulty po celcích sdružených dle oborové příslušnosti. Vycházíme z předpokladu, že oborově blízká pracoviště řeší obdobné problémy, jež jsou zčásti specifické. Všechny části fakulty by měly své zastoupení ve vedení a zároveň by celá řada úkonů byla delegována na tuto střední úroveň řízení. Běžné záležitosti by tak bylo možné řešit na úrovni těchto celků mnohem efektivněji, posílila by role jednotlivých oborů a urychlil by se tok informací a sběr dat.

Optimalizaci struktury podmiňujeme provedením důkladného personálního, ekonomického a procesního auditu. K němu využijeme všechna dostupná data o fakultě, včetně hodnocení vědy, hodnocení akademických pracovníků, hodnocení studijních programů či prostorového auditu. Výsledným dokumentem pak bude prozatím chybějící organizační řád fakulty.

Klíčovou roli ve fungování fakulty budou samozřejmě nadále hrát vedoucí jednotlivých základních součástí. Podpoříme je například přípravou metodického návodu, jenž shrne jejich možnosti a povinnosti při řízení a rozvoji pracovišť. Významným krokem ke spravedlivému nastavení pracovních podmínek na fakultě je také zavádění nového typu pracovních smluv, jež plánujeme dokončit a posléze vyhodnotit. Nový typ pracovní smlouvy pro akademické a vědecké pracovníky souhrnně pojímá práva a povinnosti zaměstnanců (duševní vlastnictví, pracovní doba, práce z domova apod.), a ustaví tak transparentní pracovní-právní prostředí na fakultě.

Další priority a konkrétní připravované aktivity

Zefektivníme administrativu a podpůrnou činnost děkanátu

- Vytvoříme standardizované pracovní postupy pro jednotlivé administrativní úkony, které začleníme do komplexních celků, aby byla zajištěna jejich vzájemná provázanost.
- V klíčových administrativních agendách budeme klást důraz na využití digitalizovaných forem komunikace.
- Budeme posilovat a rozšiřovat metodickou podporu (konzultace, manuály, workshopy aj.) poskytovanou akademickým pracovníkům a studentům v odborném publikování (bezpečné publikační strategie, práce s citacemi aj.), e-learningu, podávání grantů,

správě webů a sociálních sítí, mediální komunikaci a dalších oblastech dle potřeby a zájmu.

Přispějeme ke zlepšení prostorové situace fakulty

- Dokončíme rekonstrukci objektů v Opletalově ulici. Tento rozsáhlý stavební projekt je dlouhodobou prioritou fakulty, nicméně zároveň představuje značné finanční břemeno. Proto je nutné s velkým předstihem řešit všechny aspekty financování, aby akce fakultu nepřivedla do krizové situace.
- Optimalizujeme využívání výukových místností na fakultě. Netrpíme sice extrémním nedostatkem výukových prostor, musíme však zavést systematickou koordinaci mezi základními součástmi při jejich využívání.
- Budeme usilovat o zavedení systému při rozmísťování pracovníků, aby byly řádně respektovány bezpečnostní pracovní normy a zároveň i jistá úroveň komfortu pro výkon pracovní činnosti.
- Budeme pokračovat v modernizaci budov fakulty. Takový cíl není možné ve větším rozsahu realizovat bez externích zdrojů. Proto se budeme snažit v maximální míře využít dotačních příležitostí, jež budou nabízeny během našeho funkčního období.

Posílíme mezinárodní rozměr vědy a výuky

- V oblasti vědy a výuky šířeji rozvineme spolupráci se zahraničními partnery, a to v návaznosti na vědecké programy a na existující cizojazyčnou výuku jak v podobě již akreditovaných programů, tak jednotlivých kurzů pro zahraniční studenty přijíždějící v rámci Erasmu+ a dalších programů. Budeme maximálně usilovat o překonání administrativních překážek při zaměstnávání zahraničních akademiků a podporovat výjezdy studentů a akademiků z FF UK. Budeme podporovat konání významných mezinárodních konferencí, které přispívají k propagaci fakulty a jednotlivých oborů a představují cestu k navázání nových forem spolupráce. V závislosti na finančních možnostech fakulty obnovíme podporu akademické mobility. Zvláštní pozornost budeme věnovat internacionalizaci doktorského studia jakožto jedné z klíčových oblastí rozvoje fakulty ve vědě i výuce.
- V mezinárodní spolupráci budeme intenzivněji využívat moderní komunikační nástroje v návaznosti na zkušenosti získané v posledním roce. Podpoříme investice do technického vybavení s cílem podpořit pokračování sdílených online a hybridních kurzů, umožnit zapojení zahraničních hostů do výuky a otevřít konference a workshopy pořádané na FF UK zájemcům ze zahraničí. Podpoříme též zapojení zahraničních odborníků do oponentur a online obhajob doktorských i jiných závěrečných prací.

- Podpoříme vznik dalších cizojazyčných studijních programů a programů typu double degree na doktorské i pregraduální úrovni. Díky tomu oslovíme více zahraničních zájemců o studium, získáme soustavnější zpětnou vazbu na obsah a styl naší výuky i relevanci konkrétních témat pro mezinárodní akademickou obec a otevřeme nové cesty pro stabilní mezinárodní spolupráci.

Rozvineme mezioborovou spolupráci

- Nastavíme fungování výzkumných center FF UK jako platformem mezioborové spolupráce. Fakultní centra (optimálně propojující různé vědní oblasti definované programy Cooperatio) formálně ukotvíme s důrazem na mezioborovost a mezinárodní přesah jejich aktivit. Aktivním centrům budeme poskytovat podporu v oblastech mobility, grantové činnosti a propagace.
- K podpoře interdisciplinarity využijeme celofakultní nástroje. Jako jeden z klíčových nástrojů pro tento účel využijeme část prostředků vyčleněných ze základního příspěvku na vědu v programech Cooperatio.

Budeme podporovat bezpečnou publikační politiku a rozvíjet principy open access a open data

- V rámci koncepce publikačních strategií budeme vytvářet podmínky pro širší využívání režimu open access včetně zvýšení povědomí studentů a akademiků o jeho možnostech. Budeme usilovat o otevřené sdílení výzkumných dat napříč obory v intencích principů FAIR (findability, accessibility, interoperability, reusability). Budeme rozšiřovat povědomí o etických zásadách vědecké práce, jež budou i nadále součástí povinných školení pro akademické a vědecké pracovníky.

Přitáhneme dostatek kvalitních uchazečů

- Budeme dále rozvíjet osobní komunikaci s uchazeči, a to zejména se zájemci o bakalářské studium, neboť ti nejvíce potřebují pomoc s orientací v oborové nabídce FF UK. K tomuto cíli bude směřovat zintenzivnění spolupráce se středními školami (výjezdy na střední školy, oborové dny, akce pro středoškoláky v Kampusu Hybernská aj.) a posílení vnitrofacultní koordinace v této oblasti. Zároveň budeme posilovat online propagaci studia na fakultě (sociální sítě, videa, podcasty aj.) s cílem jednak pružně reagovat na změny v komunikačních zvyklostech uchazečů, jednak oslovit více uchazečů mimo Prahu a střední Čechy. Zvláštní pozornost budeme věnovat nástrojům a formátům, u nichž se všechny uvedené cíle prolínají (zavedení druhého dne otevřených dveří v online podobě, online chaty s uchazeči aj.).

- Na základě shromážděných dat i zkušeností z let 2020 a 2021 zavedeme funkční systém přijímání uchazečů na vybrané studijní programy bez přijímacích zkoušek.
- Budeme posilovat propagaci cizojazyčných studijních programů zejména s využitím online nástrojů (weby studyinprague.cz anebo vznikající studycharles.com aj.). Zvláště doktorské studium budeme propagovat také prostřednictvím sítě strategických zahraničních partnerů.

Účinně posílíme vnitřní i vnější komunikaci

- Zaměříme se jednak na jednotlivá dílčí zlepšení v této oblasti, jednak na přípravu nového webu fakulty odpovídajícího současným potřebám vnější i vnitřní komunikace. Připravíme jej do roku 2025 a jeho utváření postavíme na těchto parametrech: rychlost, přehlednost, lepší vyhledávání, lepší mobilní zobrazení, grafika v souladu s vizuální identitou FF UK.

Posílíme informování odborné i laické veřejnosti o vědě na FF UK

- S využitím stávajících (sociální sítě, fakultní online magazín Small Talk, spolupráce s UK Forem a s mainstreamovými médii aj.) i nových nástrojů a postupů budeme dále posilovat přítomnost fakulty ve veřejném prostoru, a to se zaměřením na popularizaci vědy, spoluutváření veřejné diskuse a prezentaci konkrétních přínosů humanitních a sociálních věd.
- Rozšíříme využití multimediálního obsahu na sociálních sítích a obsahovými i formálními inovacemi budeme pružně reagovat na aktuální trendy v online komunikaci.
- Ve spolupráci s RUK a dalšími fakultami UK budeme nadále rozvíjet aktivity v Kampusu Hyberská se zacílením na mezioborovost, popularizaci a spolupráci se základními a středními školami.

Podpoříme další rozvoj celoživotního vzdělávání na FF UK

- Posílíme propagaci kurzů CŽV a vnitrořadní informovanost o možnostech a akademických i finančních přínosech celoživotního vzdělávání. Šířeji rozvineme metodickou podporu v této oblasti (příprava kurzů, oslovování cílových skupin, využití e-learningu aj.) Podpoříme zapojení doktorandů do výuky kurzů CŽV a Univerzity třetího věku.